

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valimiskomisjon
otsus
algtekst
28.06.2024
RT III, 29.06.2024, 1

Siim Boomi kaebuse lahendamine

Vastu võetud 28.06.2024 nr 22

Kaebaja Siim Boom esitas 26. juunil 2024 Vabariigi Valimiskomisjonile kaebuse. Kaebaja selgitab, et 13. juuni 2024 otsusega nr 11-5.1/5 peatati tema volitused volikogu liikmena, kuna ta puudus volikogu istungitelt kolme järjestikuse kuu jooksul. Tema asendusliikmeks määrati Priidu Rõõmus. Kaebaja esitas samal päeval, 13. juunil 2024, valimiskomisjonile avalduse, milles palub volitused taastada. Vaidlustatud otsusega tema avalduse rahuldamisest keelduti. Kohila Valla Valimiskomisjon selgitab otsuses, et volituste peatamist seoses istungitelt puudumisega reguleeriv õigusnorm (kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 19 lg 2 p 4) kaitseb eelkõige valijate huve ja volikogu töövõimet tervikuna. Valijal, kes on kohaliku omavalitsuse valimistel andnud hääle ühe või teise kandidaadi poolt, on õigustatud ootus, et valijalt hääle saanud volikogu liige teeb oma tööd korrektset ja on aktiivne valija huvide kaitsmisel ja edendamisel. Volikogu peamiseks töövormiks vastavalt KOKS §-le 40 on istung. Kui volikogu liige istungitest osa ei võta, siis kahjustab see valijate huve. Lisaks mõjub volikogu liikme puudumine istungilt volikogu tööle negatiivselt juhul, kui volikogu päevakorras on küsimusi, mis nõuavad koosseisu, mitte lihtenamust vastavalt KOKS § 45 lõikele 5. Samuti selgitab valimiskomisjon, et volituste peatamist ei tohi tõlgendada karistusena. Volituste peatamine oma olemuselt tähendab seda, et volikogu liikme asemel saab volitused asendusliige ja läbi selle on valijate ja volikogu töövõime paremini kaitsitud. Volikogu liige, kelle volitused peatatakse, saab võtta pausi ja kaaluda, kuidas tulevikus, kui volitused taastatakse, paremini oma valijate huve volikogus esindada. Komisjon on otsuses seisukohal, et volituste kohene taastamine pärast nende peatamist ei täida seaduse mõtet ja eesmärki ning on järeldanud, et kaebaja avaldus tuleb jätta rahuldamata.

Kaebaja palub tühistada Kohila Valla Valimiskomisjoni otsuse ja taastada tema volitused volikogu liikmena.

Kohila Valla Valimiskomisjoni seisukoht

Riigi valimisteenus palus Kohila Valla Valimiskomisjonilt seisukohta 28. juunil 2024 kella 12.00ks. Kohila Valla Valimiskomisjoni esimees saatis 27. juunil 2024 vastuse, et viibib puhkusel ning palus kaebuse arutamise lükata 1. juuliks 2024.

Vabariigi Valimiskomisjoni seisukoht

1. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse (KOVVS) § 63 kohaselt on kaebus selle seaduse tähenduses Vabariigi Valimiskomisjonile esitatav taotlus vaadata läbi ja tühistada valla või linna valimiskomisjoni otsus või tunnistada seadusvastaseks valimiste korraldaja või valla või linna valimiskomisjoni toiming ja sama seaduse §-s 66¹ sätestatud korras Riigikohtule esitatav kaebus Vabariigi Valimiskomisjoni otsuse või toiminguga peale. Kaebaja vaidlustatav toiming on Kohila Valla Valimiskomisjoni 24. juuni 2024 otsus nr 11-5.1/7, millega ei rahuldatud kaebaja avaldust tema volituste taastamiseks. Kohila Valla Valimiskomisjoni otsused on vaidlustatavad Vabariigi Valimiskomisjonis.

2. KOVVS § 66 lõike 1 punkti 1 kohaselt tuleb kaebus esitada kolme päeva jooksul otsuse või toiminguga tegemisest. Kohila Valla Valimiskomisjon tegi otsuse 24. juunil 2024. Kaebaja esitas kaebuse 26. juunil 2024. Seega on kaebus tähtaegne.

3. KOVVS § 64 kohaselt on kaebuse esitamise õigus huvitatud isikul, kes leiab, et tema õigusi on vaidlustatava otsuse või toiminguga rikutud. Vaidlustatav otsus puudutab kaebaja õigusi saada volikogu liikme õigused. Seega on kaebaja puhul tegemist huvitatud isikuga KOVVS-i mõistes ning kaebajal on kaebeõigus.

4. Kohila Valla Valimiskomisjon palus pikendada kaebuse läbivaatamist kuni 1. juulini 2024. Vabariigi Valimiskomisjon on seisukohal, et kaebuse läbi vaatamise pikendamiseks puudub alus. Kohila Valla Valimiskomisjoni saab esindada ka aseesimees ning valda vallasekretäri asendaja. Kohila Valla Valimiskomisjoni põhjendused nähtuvad vaidlustatavas otsuses ja kaebuse saab läbi vaadata ilma Kohila Valla Valimiskomisjoni seisukoha ja osaluseta.

5. Käesolevas asjas on vaidlus selle üle, kas Kohila Valla Valimiskomisjoni vaidlustatav otsus, millega jäeti kaebaja avalduse volituste taastamiseks rahuldamata, on õiguspärane. KOKS § 20¹lõike 1 kohaselt esitab volikogu liige volituste taastamiseks avalduse valla- või linnasekretärile, kes saadab selle hiljemalt kolme tööpäeva jooksul valla või linna valimiskomisjonile. Kaebaja esitas vastava avalduse 13. juunil 2024. Seadus ei näe ette volituste taastamisest keeldumise aluseid. Kohila Valla Valimiskomisjon keeldus vaidlustava otsusega volituste taastamisest õigusliku aluseta. Kohila Valla Valimiskomisjon pidi KOKS § 20¹alusel kaebaja volitused taastama ning tegema sellekohase otsuse, millega lõpevad ka selle asendusliikme volitused, kes on viimasena määratud volikogu liige. Seega on Kohila Valla Valimiskomisjoni 24. juuni 2024 otsus nr 11-5.1/7 seadusevastane ja tuleb tühistada. Kohila Valla Valimiskomisjonil tuleb kaebaja 13. juuni 2024 avaldus uuesti läbi vaadata ja kuna avalduse rahuldamata jätmiseks alused puuduvad, taastada Siim Boomi volitused Kohila Vallavolikogu liikmena. Kohila Valla Valimiskomisjonil tuleb avaldus läbi vaadata kolme tööpäeva jooksul.

6. Vabariigi Valimiskomisjon selgitab, et kuni nõutud otsuse tegemiseni Kohila Valla Valimiskomisjoni poolt täidab volikogu liikme ülesandeid asendusliige õiguspäraselt, sõltumata kaebuse esitamisest ja selle rahuldamisest.

Lähtudes KOVVS § 66 lõike 3 punktist 2, Vabariigi Valimiskomisjon otsustab:

- 1. jätta rahuldamata Kohila Valla Valimiskomisjoni taotlus lükata kaebuse arutamine edasi;**
- 2. rahuldada Siim Boomi kaebus ja tühistada Kohila Valla Valimiskomisjoni 24. juuni 2024 otsus nr 11-5.1/7, millega jäeti kaebaja avaldus volituste taastamiseks rahuldamata;**
- 3. Kohila Valla Valimiskomisjonil tuleb kolme tööpäeva jooksul teha asjas uus otsus, millega taastada Siim Boomi volitused Kohila Vallavolikogu liikmena.**

Vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse §-le 66¹võib huvitatud isik, kes leiab, et Vabariigi Valimiskomisjoni otsusega rikutakse tema õigusi, esitada otsuse peale kaebuse põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses ettenähtud korras Riigikohtule. Kaebus esitatakse Riigikohtule kolme päeva jooksul Vabariigi Valimiskomisjoni otsuse teatavakstegemisest arvates Vabariigi Valimiskomisjoni kaudu.

Oliver Kask
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees